

Na osnovu člana 22. Statuta Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (Sl. novine Federacije BiH br. 22/96) i člana 1. tačka 6. Odluke o formi izvještaja koje banke dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (Sl. novine Federacije BiH br. 47/98, 34/99 i 46/99) direktor Agencije donosi

U P U T S T V O **ZA IZRADU BILANSA STANJA BANAKA I POPRATNIH OBRAZACA**

I

Ovim Uputstvom se propisuje način izrade obrasca Bilans stanja banaka - Obrazac BS i popratnih obrazaca - Obrazac BS-NS, Obrazac BS-K, Obrazac BS-D, Obrazac BS-ST i Obrazac BS-VB koji su sastavni dio ovog Uputstva.

II

OBRAZAC BILANSA STANJA BANAKA - OBRAZAC BS

Obrazac bilansa stanja banaka (u daljem tekstu: Obrazac BS) identičan je za sve banke bez obzira na njihovu veličinu i sjedište. Pojedine stavke iz Obrasca BS koje se odnose na organizacione dijelove u inostranstvu, banke koje nemaju takve dijelove ne popunjavaju.

U daljem tekstu daju se bliža uputstva za popunjavanje Obrasca BS, a uz stavke na koje se prateći (dopunski) obrasci odnose navedene su posebne napomene.

Br. poz.

Opis pozicije – stavke i uputstvo

A K T I V A

1. Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija - ova pozicija mora biti usaglašena sa popratnim Obrascem BS-NS (Ukupno).

1.a. **Gotov novac i nekamatonosni računi depozita** - Ova stavka obuhvata ukupno stanje gotovog novca, novčanih sredstava u procesu naplate i novčanih sredstava u procesu isplate, kao i stanje svih nekamatonosnih računa depozita koje izvještajna banka drži kod drugih depozitnih institucija. Detaljniji pregled ovih stavki se prikazuje u popratnom Obrascu BS-NS.

Negativna (dugovna) stanja računa depozita kod drugih depozitnih institucija se ne uključuju u ovu poziciju nego u poziciju 16. ovog obrasca.

Stavka novčanih sredstava u procesu naplate obuhvata:

(1) Čekove i mjenice u procesu naplate koji su vučeni na drugu depozitnu instituciju ili Centralnu banku i koji su plativi odmah po prezentaciji u Bosni i Hercegovini i to:

- a) Čekove i mjenice vučene na druge institucije koji su već poslani na naplatu, ali za koje izvještajna banka još uvijek nije primila obavještenje o odobrenju sredstava;
- b) Čekove i mjenice u blagajni koji će biti prezentirani radi naplate ili poslani na naplatu slijedećeg radnog dana;
- c) Čekove ili mjenice koji su deponovani kod korespondenata izvještajne banke i na osnovu kojih je izvještajna banka već dobila obavještenje o odobrenju odgovarajućeg iznosa, ali koji još uvijek ne može povlačiti;

Ako je za čekove i mjenice prezentirane radi naplate ili upućene na naplatu korespondent odobrio izvještajnu banku, a odobrena sredstva su odmah raspoloživa za povlačenje, iznos takvih čekova i mjenica se obuhvata stavkom računa depozita kod drugih depozitnih institucija;

- (2) Čekove koje je izdala vlada i koji su u procesu naplate, a vučeni su na Ministarstvo finansija ili Centralnu banku BiH, ili bilo koju vladinu agenciju i naplativi su odmah po prezentaciji;
- (3) Ostale slične stavke koje su u procesu naplate i koje su naplative odmah po prezentaciji i za koje je uobičajeno da se likvidiraju ili naplaćuju kod depozitnih institucija u BiH u novčanom obliku i to:
  - a) Potraživanja od vlade koje je izvještajna banka otkupila;
  - b) Čekove vučene na drugu banku poslane na naplatu (sve dok se ne izvrši naplata);
  - c) Mjenice, robne mjenice i konosmane naplative odmah po prezentaciji;

U stavke novčanih sredstava u procesu naplate ne uključuju se:

- (1) Stavke novčanih sredstava za koje je izvještajna banka već primila obavještenje o odobrenju sredstava i koja se mogu odmah povlačiti. Iznosi ovih stavki se smatraju dijelom računa depozita kod drugih depozitnih institucija;
- (2) Potvrde-računi po kreditnim karticama u procesu naplate (uključuju se u nenovčane stavke ovog obrasca u poziciju - Ostala aktiva). Međutim, kada je izvještajna banka dobila obavještenje o odobrenju sredstava, iznosi ovih dostavnica se smatraju dijelom salda računa depozita kod drugih depozitnih institucija;
- (3) Novčane stavke koje ne ispunjavaju uslov "u procesu naplate", bez obzira da li se likvidiraju preko Centralne banke ili ne, trebaju biti obuhvaćene pozicijom Ostala aktiva;
- (4) Robne mjenice i konosmani, uključujući i mjenice na putu koje još uvijek nisu naplative zbog toga što roba radi koje su izdate još uvijek nije isporučena, bez obzira da li je odobrenje sredstava izvršeno ili ne. Ako je račun banke već odobren, ovakve stavke se prikazuju u odgovarajućim stavkama kredita u ovom obrascu kao i u popratnom obrascu BS - K.

Neisplaćeni dugovi - čekovi i mjenice koji su u posjedu izvještajne banke, vučeni na izvještajnu banku i koji su odmah naplativi, ali za koje još uvijek nije izvršeno terećenje glavne knjige do kraja radnog vremena na izvještajni dan.

Gotov novac - obuhvata i domaću i stranu valutu sa kojim izvještajna banka raspoložuje, gotov novac na putu u Centralnu banku ili u drugu depozitnu instituciju od kojih izvještajna banka još nije dobila obavještenje o odobrenju sredstava, kao i gotov novac na putu od Centralne banke ili druge depozitne institucije za koji je račun izvještajne banke već terećen. Strani gotov novac treba biti denominiran u domaću valutu na izvještajni dan;

Nekamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija - uključivo račune depozita kod Centralne banke (uključujući rezerve i ostale stavke), u zemlji i u inostranstvu;

Nekamatonosni računi depozita podrazumijevaju nekamatonosna sredstva u depozitu kod drugih depozitnih institucija za koje je izvještajna banka već primila obavještenje o odobrenju sredstava i koja se mogu odmah povlačiti.

Iznosi za koje banka još uvijek nije odobrena i iznosi koji predstavljaju čekove i mjenice za koje je banci već izvršeno odobrenje sredstava, ali koje ne može odmah povlačiti, smatraju se "novčanim sredstvima u procesu naplate".

U nekamatonosne račune depozita kod drugih depozitnih institucija uključuju se:

- (1) Nekamatonosni računi depozita kod korespondenata izvještajne banke uključujući i iznose za koje korespondenti banke treba da izvrše ili su već izvršili uplatu na račun izvještajne banke kod Centralne banke;
- (2) Nekamatonosni računi depozita nastali uplatom depozita od strane izvještajne banke po osnovu obračunskih dostavnica po kreditnim karticama koje su upućene ne naplatu. Dok ne stigne obavještenje o odobrenju računa ovakve stavke se prikazuju kao nenovčane stavke u procesu naplate u okviru pozicije ovog obrasca - Ostala aktiva;
- (3) Iznosi sredstava koje je izvještajna banka već prebacila putem Centralne banke u korist odgovarajuće depozitne institucije.

U nekamatonosne račune kod depozitnih institucija ne uključuju se prekoračeni računi depozita koji "pokazuju dugovanje prema" drugim depozitnim institucijama koji se prikazuju u odgovarajućoj stavci uzetih kredita u ovom obrascu.

- 1.b. **Kamatonosni računi depozita** - Ova stavka obuhvata sve kamatonosne račune depozita kod drugih depozitnih institucija bez obzira da li su u obliku štednih ili oročenih depozita, uključujući i certifikate o depozitu, bez certifikata o depozitu koji se drže radi trgovanja.

Komponente ove stavke se uključuju i u odgovarajuće stavke popratnog Obrasca

BS-NS.

U kamatonosne račune depozita se ne uključuju:

- (1) Krediti dati depozitnim institucijama koji se prikazuju u poziciji datih kredita u ovom obrascu i u popratnom Obrascu BS - K;
- (2) Certifikati o depozitu koji se drže radi trgovanja i koji se prikazuju se u okviru pozicije ovog obrasca - Aktiva za trgovanje;

2. **Vrijednosni papiri za trgovanje** – Ovom pozicijom se obuhvataju stavke koje je izvještajna banka kupila radi ponovne prodaje i to: vrijednosni papiri i drugi slični finansijski instrumenti i stavke koje je kupila ili na drugi način stekla i koji joj služe za ponovnu prodaju u bliskoj budućnosti radi zarade koja se može ostvariti na kratkoročnim promjenama njihovih cijena. Vrijednost stavki aktive koje banka drži radi trgovanja mora biti dosljedno procijenjena po njihovoj realnoj vrijednosti.

U ovu poziciju se ne uključuju vrijednosni papiri koji se drže do dana njihovog dospjeća.

3. **Plasmani drugim bankama** - Ovom pozicijom se obuhvataju međubankarske transakcije u obliku kratkoročnih plasmana sa žiro-računa izvještajne banke (rezervnog računa kod Centralne banke).
4. **Krediti, potraživanja po poslovima lizinga i dospjela potraživanja** – Ovom pozicijom se obuhvataju krediti, potraživanja po poslovima lizinga i dospjela potraživanja, umanjeni za nezarađeni prihod (unaprijed naplaćena kamata, naknada, i sl.), razdvojeno u posebnim stavkama, kao i u popratnom Obrascu BS - K.

- 4.a. **Kredit** - Ovom stavkom se u pravilu obuhvataju krediti koji predstavljaju rezultat direktnog ugovora između davaoca i tražioca kredita i kupljeni krediti (i dijelovi kredita) koje su sa korisnicima ugovorili neki drugi kreditori.

Krediti mogu biti u obliku dokumentarnog kredita, dokumenata o avansu, dokumenata o odobrenom prekoračenju računa, mjenice i drugih oblika dokumentovanih potraživanja izvještajne banke.

- 4.b. **Potraživanja po poslovima lizinga** – Ovom stavkom se obuhvataju potraživanja banke nastala kao rezultat direktnog ugovora između davaoca i tražioca odnosno korisnika prava za korištenje imovine davaoca (posao lizinga) i kupljena potraživanja koja su sa tražiocem odnosno korisnicima ugovorili neki drugi davaoci. Bez obzira na način na koji je došla do ovih potraživanja izvještajna banka također može da ih proda u cijelosti ili djelomično.

Stavke 4. a) i 4. b) se prikazuju i u Obrascu BS – K.

- 4.c. **Dospjela potraživanja po kreditima i poslovima lizinga** - Ovom stavkom se

posebno obuhvataju dospjela potraživanja iz osnova datih kredita i potraživanja po poslovima lizinga da bi se posebno prikazala izloženost banke kreditnom riziku prema dužnicima sa stanovišta dospelosti njenih potraživanja kada dužnik – korisnik svoju obavezu za plaćanje ne izvršava uredno tj. odmah po njenom dospeljeću, kao i potraživanja za izvršena plaćanja po vanbilansnim obavezama i potraživanja po dospjelim odnosno pozvanim za plaćanje neizmirenim vanbilansnim obavezama izvještajne banke.

5. **Vrijednosni papiri koji se drže do dospeljeća** – Ovom pozicijom se obuhvataju samo vrijednosni papiri koje je izvještajna banka kupila sa namjerom da ih drži do dospeljeća. Oni se prikazuju odvojeno od aktive za trgovanje i imaju poseban tretman. Njihovo knjigovodstveno vođenje se ne usklađuje sa cijenom na tržištu koja se mijenja, kamata koju nose se priznaje po ravnomjernom metodu i naplaćuje se u skladu sa dinamikom ili rokom dospeljeća predviđenim njihovom emisijom.

6. **Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva** – Ovom pozicijom se obuhvata ukupna knjigovodstvena vrijednost umanjena za amortizaciju ili smanjenje vrijednosti svih poslovnih prostora, opreme, namještaja i inventara koji služe poslovnoj funkciji banke, a koje je izvještajna banka kupila ili stekla ulaganjem u njen kapital.

U stavke ove pozicije uključuju se:

- (1) Poslovni prostor koji je u vlasništvu i koji koristi (ili će koristiti – kada je u izgradnji) izvještajna banka, njene filijale ili njena konsolidovana subsidijarna lica;
- (2) Ulaganja u poboljšanje i dogradnju imovine uzete na lizing, mašine i opremu u vlasništvu;
- (3) Ulaganja u renoviranje postojećih poslovnih prostora;
- (4) Nekretnine kupljene ili stečene s namjerom da se koriste za budući rast banke;
- (5) Parking prostor kojeg koristi osoblje i komitenti banke ili njenih filijala;
- (6) Namještaj, inventar i pokretna oprema banke i njenih filijala;
- (7) Vozila u vlasništvu koja banka koristi za obavljanje svog poslovanja;
- (8) Poslovni prostor, namještaj i oprema koje je banka uzela na lizing (po principima knjigovodstva za lizing);
- (9) Ostale slične stavke kao: originalna umjetnička djela, antikviteti i slični vrijedni predmeti iako direktno ne služe poslovnoj funkciji banke i ne podliježu obračunu amortizacije, itd.).

7. **Ostale nekretnine** – Ovom pozicijom se obuhvata knjigovodstvena vrijednost umanjena za amortizaciju, svih nekretnina u vlasništvu banke osim nekretnina koje joj služe za osnovne poslovne funkcije, koje se prikazuju u poziciji 6. Ovog obrasca.

8. **Investicije u nekonsolidovana povezana preduzeća** – Ovom pozicijom se obuhvataju investicije u nekonsolidovana povezana preduzeća, zajednička ulaganja i u potpuna i ograničena partnerstva u kojim banka ima poslovni uticaj.

Ove investicije se vode po principima knjigovodstva za kapital odnosno vode se u visini ulaganja (plaćena cijena) i periodično se usklađuju za visinu prihoda koje banka ostvaruje proporcionalno svom udjelu u dobiti ili gubicima takvih povezanih preduzeća kao i umanjuju za iznose dividendi koje joj takva preduzeća isplate u novčanom obliku.

9. **Ostala aktiva** – Ovom pozicijom se obuhvataju stanja svih stavki koje nisu obuhvaćene prethodnim pozicijama aktive. Ako stanje ove pozicije prelazi visinu od deset (10) procenata iznosa ukupne aktive, izvještajna banka je dužna da obezbijedi poseban popratni pregled svih njenih stavki sa detaljnim pojedinačnim obrazloženjem.
10. **MINUS: Rezerve za potencijalne gubitke**
- 10.a. **Rezerve na stavke pozicije 4. Aktive** – Ovom stavkom se obuhvataju opšte i posebne rezerve za stavke aktive bilansa koje je banka formirala za potencijalne gubitke u skladu sa odgovarajućim kriterijima propisanim od strane FBA, adekvatne procijenjenim potencijalnim kreditnim gubicima vezanim za pojedine kredite i pojedina potraživanja po poslovima lizinga.
- 10.b. **Rezerve na pozicije Aktive osim pozicije 4** - Ovom stavkom se obuhvataju opšte i posebne rezerve za stavke aktive bilansa koje je banka formirala za potencijalne gubitke u skladu sa odgovarajućim kriterijima propisanim od strane FBA, adekvatne procijenjenim potencijalnim gubicima vezanim za ostale pozicije Aktive osim pozicije 4.
11. **UKUPNA AKTIVA** – U ovu poziciju se unosi zbir pozicija 1. do 9. umanjen za poziciju 10. i on mora biti jednak poziciji 27.

O B A V E Z E

12. **Depoziti** – Ovom stavkom se obuhvata stanje svih depozita i to; po viđenju, štednih, oročenih, posebnih i ostalih, a prikazuju se razdvojeno u posebnim stavkama za kamatonosne i nekamatonosne, kao i u popratnom Obrascu BS - D raščlanjeno po valuti, porijeklu i ročnosti.

MEMORANDUM Obrasca BS-D obuhvata:

Depozite po viđenju čine depoziti koji se isplaćuju odmah po zahtjevu, a obuhvataju i dospjele oročene depozite za koje nije ugovorena mogućnost automatskog obnavljanja. Depoziti po viđenju ne uključuju: račune depozita tržišta novca i račune štednje po viđenju.

Računi štednje po viđenju predstavljaju štedne depozite za koje nije ugovoren rok dospijea niti rok nakon kojeg je moguće njihovo povlačenje nego su raspoloživi za povlačenje na zahtjev deponenta - štediša, koje deponenti najčešće drže kao depozite na štednoj knjižici, depozite na štednom računu ili računu depozita tržišta novca.

Oročene depozite čine depoziti za koje je ugovoreno da deponent nema pravo i ne može vršiti povlačenje sredstava prije ugovorenog roka bez kaznenih naknada.

Posebne depozite čine depoziti koji obično prate neku drugu poslovnu transakciju i obino služe za pokriće rizika po datim kreditima, otvorenim akreditivima, datim garancijama i slično.

13. **Uzete pozajmice - dospjele obaveze** - Ovom pozicijom se obuhvata: a) stanje dospjelih, a ne vraćenih pozajmica i b) dospjelih odnosno pozvanih za plaćanje, a neizmirenih vanbilansnih obaveza.
14. **Uzete pozajmice od drugih banaka** - Ovom pozicijom se obuhvataju međubankarske transakcije u obliku uzetih kratkoročnih pozajmica sa žiro-računa drugih banaka (rezervnog računa kod Centralne banke).
15. **Obaveze prema vladi** - Ovom pozicijom se obuhvataju kamatonosne vlastite mjenice i drugi instrumenti plativi na zahtjev, koje je izvještajna banka izdala vladi u svrhu plaćanja poreza i drugih obaveza prema vladi.
16. **Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama** - Ovom pozicijom se obuhvataju obaveze po uzetim kreditima i pozajmicama koje je izvještajna banka uzela odnosno nastale izdavanjem mjenica, obveznica, prekoračenjem računa depozita kod drugih depozitnih institucija, uplatom depozita od strane drugih depozitnih institucija u svrhu pokrića čekova i mjenica koje su izdale i koje će isplatiti izvještajna banka, zaduženjem izvještajne banke po osnovu kupljenog prostora, druge fiksne aktive i poslova lizinga i ostale slične novčane obaveze koje nisu obuhvaćene ostalim pozicijama obaveza u ovom obrascu.

U ovu poziciju se ne uključuju obaveze po subordinisanim dugovima i subordinisanim obveznicama.

17. **Subordinisani dugovi i subordinisane obveznice** – Ovom pozicijom se obuhvataju stanja uzetih subordinisanih dugova i izdatih subordinisanih obveznica (uključujući konvertibilne dugove i obaveze trajnog karaktera bez obaveze banke za vraćanje), odnosno obaveza izvještajne banke koje ispunjavaju uslove iz člana 9. tačke 6, 7. i 8. Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka (“Službene novine Federacije BiH”, br. 47/98).
18. **Ostale obaveze** – Ovom pozicijom se obuhvataju sve ostale obaveze koje nisu obuhvaćene u prethodnim pozicijama obaveza uključivo i formirane opšte i posebne rezerve na vanbilansne stavke. Ako stanje ove pozicije prelazi visinu od 10% iznosa ukupnih obaveza, izvještajna banka je dužna da obezbijedi poseban popratni pregled svih stavki ove pozicije.
19. **UKUPNE OBAVEZE** – U ovu poziciju se unosi zbir pozicija od 12. do 18.

K A P I T A L

20. **Trajne prioritete dionice** – U ovoj stavci se prikazuje nominalni iznos izdatih

trajnih prioritetnih dionica (trajne nekumulativne prioritetne dionice i trajne kumulativne prioritetne dionice).

21. **Obične dionice** – U ovoj poziciji se prikazuje nominalni iznos izdatih običnih dionica.
22. **Emisiona ažia** – U ovoj poziciji se prikazuje iznos izvršenih uplata za izdate dionice iznad njihove nominalne vrijednosti i druge slične uplate, razdvojeno na ažia ostvarena emisijom trajnih prioritetnih i ažia ostvarena emisijom običnih dionica.
23. **Neraspodijeljena dobit i rezerve kapitala** – U ovoj poziciji se prikazuje stanje neraspodijeljene dobiti (nepokrivenog gubitka) iz ranijih godina i rezervi izvještajne banke uključivo rezerve propisane zakonom, rezerve koje se ne odnose na procjenu kvaliteta aktive, revalorizacije rezerve i slične stavke. U ovu poziciju se ne uključuju opšte i posebne rezerve za potencijalne kreditne i druge gubitke koje se prikazuju u poziciji 10. Aktive i poziciji 18. Obaveza.
24. **Kursne razlike** – U ovoj poziciji se prikazuje potražni saldo odnosno pozitivan efekat kursnih razlika ili kao negativna stavka dugovni saldo odnosno negativan efekat kursnih razlika po obračunu usklađenosti poslovanja izvještajne banke u stranim valutama, samo u slučaju predviđenom zakonom, a u skladu sa računovodstvenim standardima.
25. **Ostali kapital** - U ovoj poziciji se prikazuje stanje ostalih oblika kapitala kao što su: obračunata dobit (gubitak) u tekućoj godini, iznos dobiti za koju je FBA izdala rješenje o privremenoj obustavi raspodjele i ostalo.
26. **UKUPAN KAPITAL** – U ovu poziciju se unosi zbir pozicija od 20. do 25.
27. **UKUPNE OBAVEZE I KAPITAL** – U ovu poziciju se unosi zbir pozicija 19. i 26. i on mora biti jednak poziciji 11 - Ukupna aktiva.

III

OBRAZAC VANBILANSNIH EVIDENCIJA - OBRAZAC BS - VB

Obrazac Vanbilansne evidencije - Obrazac BS-VB banke obuhvata grupe računa koji u sebi sadrže mogućnost, nižeg ili višeg stepena, da će određena prava ili potencijalne obaveze banke biti prenešeni odnosno uknjiženi u njen bilans stanja.

One se smatraju vanrednom aktivom (prava) i vanrednim obavezama (potencijalnim) zbog toga što će se, ili bi se mogle, realizirati samo nakon izvršenja ili neizvršenja neke aktivnosti ili dostizanja nekog stanja. Najčešće stavke vanbilansnih evidencija su garancije i akreditivi. Kada se radi o garanciji, samo u slučaju propuštanja plaćanja ili propuštanja izvršenja neke druge obaveze od lica za koje je dala garanciju banka će (može) biti pozvana da sama izvrši isplatu sredstava. Ovu isplatu banka može izvršiti:

a) sa računa klijenta za kojeg je dala garanciju ako postoji takva mogućnost ili b) iz svojih sredstava pri čemu istovremeno kreira (formira) i novu stavku aktive (potraživanje) u svom bilansu stanja. Akreditiv postavlja banku u središte trgovinske transakcije kao osiguranje da će korisnik biti isplaćen ako ispuni dokumentom postavljene uslove. I u ovom slučaju banka može izvršiti isplatu: a) sa računa klijenta za kojeg je otvoren akreditiv ako takva mogućnost postoji ili b) iz svojih sredstava pri čemu kreira (formira) novu stavku aktive (potraživanje) u svom bilansu stanja.

Drugi oblici vanbilansnih evidencija (računi-grupe računa) koji su svojevrsne zabilješke-podsjetnici banke koji služe kao podsjetnik, kao kontrolne evidencije i kao osnova-podloga za izvođenje podataka i informacija širokog spektra, ne uključuju se u ovaj obrazac.

Br. poz.	Opis pozicije - stavke i uputstvo
-----------------	--

1. **Neopozive obaveze za davanje kredita** - Stavke ove pozicije predstavljaju preuzetu obavezu izvještajne banke da će dati kredit, izvršiti finansiranje po lizing poslu, kupiti potraživanje ili dio potraživanja po datom kreditu od neke druge banke i izvršiti druge slične transakcije koje je izvještajna banka već ranije odobrila i čije se odobrenje ne može poništiti. U slučaju obaveza po konzorcionalnim (sindikacionim) kreditima, u ovaj obrazac-izvještaj se unosi samo proporcionalna obaveza izvještajne banke.
2. **Kupljena potraživanja po datim kreditima** - U ovu poziciju se unosi ukupno stanje svih kupljenih potraživanja ili kupljenih dijelova potraživanja po datim kreditima od drugih banaka.
3. **Kreditni osigurani instrumentom za obezbjeđenje naplate (kolateralom)** - U ovu poziciju se unosi ukupan iznos datih kredita i izvršenih finansiranja po lizing poslovima od strane izvještajne banke, kupljenih potraživanja po datim kreditima od drugih banaka i sličnih stavki u aktivi bilansa stanja izvještajne banke, a koji su osigurani kolateralom.
  - 3.1. Krediti osigurani posebnim depozitom - U ovoj stavci se prikazuje ukupan iznos stavki ove pozicije čija je naplata osigurana posebnim depozitom.
  - 3.2. Krediti osigurani nekretninama - U ovoj stavci se prikazuje ukupan iznos stavki ove pozicije čija je naplata osigurana hipotekom na nekretnine.
  - 3.3. Krediti osigurani drugim kolateralom - U ovu stavku se unosi ukupan iznos stavki ove pozicije koje nisu obuhvaćene stavkama 3.1. I 3.2.
4. **Vrijednosni papiri u trezoru** - U ovu poziciju se unosi ukupan iznos nominalne vrijednosti vrijednosnih papira koji se drže u trezoru.
  - 4.1. Vrijednosni papiri koji se drže za račun izvještajne banke;
  - 4.2. Vrijednosni papiri koji se drže za račun drugih lica;
5. **Vrijednosti u trezoru** - U ovu poziciju se unosi ukupan iznos svih vrijednosti koje izvještajna banka drži u trezoru uključujući i vrijednosne papire iz pozicije 4. Ovog obrasca.
  - 5.1. Vrijednosti u trezoru kao kolateral - U ovu stavku se unosi iznos vrijednosti koje

- izvještajna banka drži kao kolateral za svoja potraživanja.
- 5.2. Ostale vrijednosti u trezoru - U ovu stavku se unosi iznos vrijednosti u trezoru koje izvještajna banka ne drži kao kolateral.
6. **Strani čekovi poslani na naplatu** - U ovu poziciju se unosi ukupan iznos čekova koje je izvještajna banka poslala na naplatu svojim korespondentskim bankama u inostranstvu. Ovom pozicijom se olakšava banci da prati i kontroliše naplate koje su u toku po ovom osnovu, a FBA da prati očekivane novčane tokove banke. Po prijemu novčanih sredstava banka vrši obrnuto knjiženje i klijentu isplaćuje iznos bez troškova i provizije.
7. **Neopozivi dokumentarni akreditivi izdati za plaćanja u inostranstvu** - U ovoj poziciji se prikazuje ukupan iznos tekućih i neiskorištenih izdatih ili potvrđenih neopozivih komercijalnih i sličnih akreditiva, bez standby akreditiva (koji se prikazuju u poziciji garancija). Putnički akreditivi i ostali akreditivi koje je u svrhu isplate novca ili novčanih ekvivalenata izdala izvještajna banka se prikazuju kao obaveza po depozitima po viđenju u obrascu BS - bilans stanja.
8. **Ostali akreditivi izdati za plaćanja u inostranstvu** - U ovu poziciju se uključuje ukupno stanje iznosa opozivih akreditiva.
9. **Izdate garancije** - U ovu poziciju se unosi ukupno stanje garancija izdatih od strane izvještajne banke.
- 9.1. Izdate plative garancije - U ovu stavku se unosi ukupan iznos plativih garancija koje je izdala izvještajna banka i koje predstavljaju njenu obavezu da izvrši isplatu trećem licu korisniku garancije ako klijent za kojeg je garancija izdata ne izvrši plaćanje po određenoj ugovornoj obavezi.
- 9.2. Izdate činidbene garancije - Ovom stavkom se obuhvataju garancije koje je izdala izvještajna banka i koje neopozivo obavezuju banku da izvrši isplatu trećem licu ako klijent banke za kojeg je garancija izdata ne izvrši određenu nefinansijsku radnju odnosno obavezu.
- 9.3. Ostale vrste garancija - U ovoj stavci se prikazuje ukupan iznos garancija koje nisu obuhvaćene stavkama 9.1. i 9.2. ove pozicije.
10. **Izdate mjenice i dati avali** - U ovu poziciju se unosi ukupan iznos mjenica i avala koje je izdala izvještajna banka i čija je isplata pod određenim uslovima u budućnosti neopoziva.
- 10.1. Izdate mjenice - Ovom stavkom se obuhvata iznos svih mjenica koje je izdala izvještajna banka.
- 10.2. Dati avali - Ovom stavkom se obuhvata iznos svih avala koje je izvještajna banka dala.
11. **Nostro finansijske aktivnosti vezane za proces naplate** - U ovu poziciju se unosi ukupan iznos svih naplata koje su u toku.
- 11.1. Naplata finansijskih instrumenata - Ovom stavkom se obuhvata iznos svih finansijskih instrumenata koje je izvještajna banka poslala na naplatu i za koje se očekuje uplata na račune banke.
- 11.2. Ostale aktivnosti naplate u toku - Ovom stavkom se obuhvataju sve aktivnosti

naplate u toku koje nisu obuhvaćene stavkom 11.1.

- 12. Tekući ugovori za transakcije sa devizama** - U ovu poziciju se unosi iznos protuvrijednosti u KM svih neopozivih obaveza za prodaju određenog iznosa jedne valute za određeni iznos druge valute na određeni budući dan nakon izvještajnog dana. Obuhvataju se tekuće promptne (spot; koje se imaju obaviti u roku 2 dana nakon izvještajnog dana) i terminske (forward; koje se imaju obaviti nakon duže od dva dana nakon izvještajnog dana) transakcije. Prikazane vrijednosti moraju biti u visini protuvrijednosti strane valute po kursu na izvještajni dan.
- 12.1. Promptna prodaja deviza - Ovom stavkom se obuhvata protuvrijednost u KM tekućih ugovora za prodaju deviza u roku 2 dana nakon izvještajnog dana.
  - 12.2. Promptna kupovina deviza - Ovom stavkom se obuhvata protuvrijednost u KM tekućih ugovora za kupovinu deviza u roku 2 dana nakon izvještajnog dana.
  - 12.3. Terminalska prodaja deviza - Ovom stavkom se obuhvata protuvrijednost u KM tekućih ugovora za prodaju deviza nakon duže od 2 dana nakon izvještajnog dana.
  - 12.4. Terminalska kupovina deviza - Ovom stavkom se obuhvata protuvrijednost u KM tekućih ugovora za kupovinu deviza nakon duže od 2 dana nakon izvještajnog dana.
- 13. Ostale stavke vanbilansne izloženosti banke** - U ovu poziciju se unosi ukupan iznos stavki vanbilansnih obaveza izvještajne banke koje nisu obuhvaćene pozicijama od 1. Do 12.
- 14. MEMORANDUM** - U ovu poziciju se unosi zabilješka (memorandum) o ukupnom iznosu stavki isknižanih iz aktive bilansa stanja izvještajne banke i to:
- 14.1.1. Početno stanje otpisane aktive (01.01. izvještajne godine)
  - 14.1.2. Iznos stavki otpisane aktive u tekućoj godini
  - 14.1.3. Naplaćena ranije otpisana aktiva u tekućoj godini
  - 14.1.4. Trajni otpis aktive po odluci nadležnog organa u tekućoj godini
  - 14.1.5. Saldo otpisane aktive (14.1.1.+14.1.2.-14.1.3.-14.1.4.)
  - 14.2.1. Početno stanje suspendirane kamate (01.01. izvještajne godine)
  - 14.2.2. Iznos stavki suspendirane kamate u tekućoj godini
  - 14.2.3. Naplaćena ranije suspendirana kamata u tekućoj godini
  - 14.2.4. Trajni otpis suspendirane kamate po odluci nadležnog organa u tekućoj godini
  - 14.2.5. Saldo suspendirane kamate (14.2.1.+14.2.2.-14.2.3.-14.2.4.)

IV

OBRAZAC PROSJEČNIH STATISTICKIH PODATAKA - OBRAZAC BS - ST

U obrascu BS - ST banka je dužna da prikaže prosjek stanja obuhvaćenih kategorija u izvještajnom periodu (izvještajni kvartal) koji predstavlja zbir svih mjesečnih stanja obuhvaćenih kategorija u izvještajnom periodu podijeljen sa brojem mjeseci u izvještajnom periodu. Kategorije iz obrasca BS - ST obuhvataju:

I BILANSNE STAVKE

A AKTIVA:

1. Pod ovim rednim brojem prikazuje se prosječan iznos stanja red. br. 11. iz Obrasca BS;
2. Pod ovim rednim brojem prikazuje se prosječan iznos stanja red. br. 1.b., 2, 3, 4. i 5. Iz Obrasca BS;
3. Pod ovim rednim brojem prikazuje se prosječan iznos stanja red. br. 4. iz Obrasca BS;

B OBAVEZE:

4. Pod ovim rednim brojem prikazuje se prosječan iznos stanja red. br. 19. iz Obrasca BS;
5. Pod ovim rednim brojem prikazuje se prosječan iznos stanja red. br. 19. iz Obrasca BS bez red. br. 12.b. i nekamatonosnog dijela red.br.18.;
6. Pod ovim rednim brojem prikazuje se prosječan iznos stanja red. br. 12.a. iz Obrasca BS;

C KAPITAL:

7. Pod ovim rednim brojem prikazuje se prosječan iznos stanja red. br. 26. iz Obrasca BS;
8. Pod ovim rednim brojem prikazuje se prosječan iznos stanja osnovnog kapitala prema poziciji 1. Obrasca br. 1 - TABELA A;
9. Pod ovim rednim brojem prikazuje se prosječan iznos stanja red. br. 20. i 21. iz Obrasca BS;

II BROJ ZAPOSLENIH RADNIKA - U ovoj stavci se prikazuju samo radnici koji su stalno zaposleni u banci;

V

Ovo Uputstvo stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 01- 574 /00
Sarajevo, 12.07.2000. godine

Direktor
Zlatko Barš

/ ime banke /	/ matični broj /

BILAS STANJA NA DAN _____ godine

OBRAZAC - BS
(u 000 KM)

Red br.	O P I S	Preth. godina	Tek. godina
A K T I V A			
1.	Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija (1.a + 1.b)		
	1.a. Gotov novac i nekamatonski računi depozita		
	1.b. Kamatonski računi depozita		
2.	Vrijednosni papiri za trgovanje		
3.	Plasmani drugim bankama		
4.	Kredit, potraživanja po poslovima lizinga i dosp. potraživanja (4.a+4.b+4.c)		
	4.a. Krediti		
	4.b. Potraživanja po poslovima lizinga		
	4.c. Dospjela potraživanja po kreditima i poslovima lizinga		
5.	Vrijednosni papiri koji se drže do dospijeca		
6.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva		
7.	Ostale nekretnine		
8.	Investicije u nekonsolidovana povezana preduzeća		
9.	Ostala aktiva		
10.	MINUS: Rezerve za potencijalne gubitke (10.a + 10.b)		
	10.a. Rezerve na stavke pozicije 4. Aktive		
	10.b. Rezerve na pozicije Aktive osim pozicije 4.		
11.	UKUPNA AKTIVA: (1. do 9. - 10.)		
O B A V E Z E			
12.	Depoziti (12.a + 12.b)		
	12.a. Kamatonski depoziti		
	12.b. Nekamatonski depoziti		
13.	Uzete pozajmice - dospjele obaveze (13.a + 13.b)		
	13.a. Stanje dospjelih, a neisplaćenih obaveza		
	13.b. Stanje neizmirenih-pozvanih za plaćanje vanbilansnih obaveza		
14.	Uzete pozajmice od drugih banaka		
15.	Obaveze prema vladi		
16.	Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama (16.a + 16.b)		
	16.a. sa preostalim rokom dospijeca do jedne godine		
	16.b. sa preostalim rokom dospijeca preko jedne godine		
17.	Subordinisani dugovi i subordinisane obveznice		
18.	Ostale obaveze		
19.	UKUPNE OBAVEZE: (12. do 18.)		
K A P I T A L			
20.	Trajne prioritetne dionice		
21.	Obične dionice		
22.	Emisiona ažia (22.a + 22.b)		
	22.a. na trajne prioritetne dionice		
	22.b. na obične dionice		
23.	Neraspodijeljena dobit i rezerve kapitala		
24.	Kursne razlike		
25.	Ostali kapital		
26.	UKUPAN KAPITAL: (20. do 25.)		
27.	UKUPNE OBAVEZE I KAPITAL: (19. + 26.)		

_____
/ ime i prezime / potpis / tel.br. ovlaštenog lica /

_____
/ ime i prezime / potpis / tel.br. ovlaštenog lica /

_____
/ ime banke /   /matični broj /

BILAS STANJA NA DAN _____ godine

OBRAZAC BS - NS

NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD DEPOZITNIH INSTITUCIJA

(u 000 KM)

R. br.	Opis novčane stavke	KM	Devize *	Ukupno:
1.	Gotov novac			
2.	Žiro račun kod ZPP (Rezervni račun kod CB BiH)			
3.	Računi depozita kod depozitnih institucija u BiH			
4.	Računi depozita kod depozit. institucija u inostranstvu			
5.	Novčana sredstva u procesu naplate			
6.	Neisplaćeni dugovi			
7.	U K U P N O :			

NAPOMENE:

- * Strane valute denominirane u KM na izvještajni dan;
- ** Ukupan iznos mora biti jednak poziciji 1. Obrasca BS;
- *** Iznosi se unose u 000 KM;

--	--

/ ime banke /

/matični broj /

BILAS STANJA NA DAN _____ godine

OBRAZAC BS - K

KREDITI, POTRAŽIVANJA PO POSLOVIMA LIZINGA I DOSPJELA POTRAŽIVANJA

(u 000 KM)

R. br.	Opis	Kratkoroč -ni <1 god.	Dugoročni > 1 god.	Dospjela potraživanj a	Plaćene- poz- vane VO *	Ostalo	Ukupno:
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Vladine institucije						
2.	Javna preduzeća						
3.	Privatna preduzeća i društva						
4.	Neprofitne organizacije						
5.	Bankarske institucije						
6.	Nebankarske fin. institucije						
7.	Građani						
8.	Ostalo						
9.	MINUS: nezarađeni prihod						
10.	UKUPNO:						

NAPOMENA:

* = Potraživanja za izvršena plaćanja po VO i dospjele-pozvane za plaćanje neizmirene VO;

VO = Vanbilansne obaveze;

** Ukupan zbir mora biti jednak poziciji 4. Bez 4.d. u Obrascu BS;

*** Iznosi se unose u 000 KM;

3+4 = 4.a. + 4.b. u Obrascu BS

5+6 = 4.c. u Obrascu BS

--	--

/ ime banke /

/ matični broj /

BILAS STANJA NA DAN _____ godine

OBRAZAC BS - D

DEPOZITI

(u 000 KM)

R. br.	Depoziti-domaći-KM	štednja i po videnju	do 3 mj.	do 1 god.	do 3 god.	preko 3 god.	UKUPNO:
1.	Vladine institucije						
2.	Javna preduzeća						
3.	Privatna preduzeća i društva						
4.	Neprofitne organizacije						
5.	Bankarske institucije						
6.	Nebankarske fin. institucije						
7.	Građani						
8.	Ostalo						
9.	UKUPNO:						X1=

*

R. br.	Depoziti-domaći-DEVIZE	štednja i po videnju	do 3 mj.	do 1 god.	do 3 god.	preko 3 god.	UKUPNO:
1.	Vladine institucije						
2.	Javna preduzeća						
3.	Privatna preduzeća i društva						
4.	Neprofitne organizacije						
5.	Bankarske institucije						
6.	Nebankarske fin. institucije						
7.	Građani						
8.	Ostalo						
9.	UKUPNO:						X2=

*

R. br.	Depoziti-strani-KM	štednja i po videnju	do 3 mj.	do 1 god.	do 3 god.	preko 3 god.	UKUPNO:
1.	Vladine institucije						
2.	Javna preduzeća						
3.	Privatna preduzeća i društva						
4.	Neprofitne organizacije						
5.	Bankarske institucije						
6.	Nebankarske fin. institucije						
7.	Građani						
8.	Ostalo						
9.	UKUPNO:						X3=

*

R. br.	Depoziti-strani-DEVIZE	štednja i po videnju	do 3 mj.	do 1 god.	do 3 god.	preko 3 god.	UKUPNO:
1.	Vladine institucije						
2.	Javna preduzeća						
3.	Privatna preduzeća i društva						
4.	Neprofitne organizacije						
5.	Bankarske institucije						
6.	Nebankarske fin. institucije						
7.	Građani						
8.	Ostalo						
9.	UKUPNO:						X4=

* Memorandum

R. br.	Depoziti	Kamatono sni	Nekamato nosni	UKUPNO:
1.	štedni			
2.	Po viđenju			
3.	Posebni			
4.	Oročeni			
5.	Ostali			
6.	UKUPNO:			X5=

X1+X2+X3+X4=X5=pozicija 12. Obrazac BS

/ ime banke /	/ matični broj /

VANBILANSNE EVIDENCIJE NA DAN _____ godine   OBRAZAC BS - VB

Pozicija	OPIS POZICIJE - STAVKE I INSTRUKCIJA	(u 000 KM)	(u 000 KM)
1.	Neopozive obaveze za davanje kredita		
2.	Kupljena potraživanja po datim kreditima		
3.	Kreditni osigurani instrumentom za obezbjeđenje naplate		
3.1.	Kreditni osigurani posebnim depozitom		XXXXXXXXXX
3.2.	Kreditni osigurani nekretninama		XXXXXXXXXX
3.3.	Kreditni osigurani drugim kolateralom		XXXXXXXXXX
4.	Vrijednosni papiri u trezoru		
4.1.	Vrijednosni papiri koji se drže za račun izvještajne banke		XXXXXXXXXX
4.2.	Vrijednosni papiri koji se drže za račun drugih lica		XXXXXXXXXX
5.	Vrijednosti u trezoru		
5.1.	Vrijednosti u trezoru kao kolateral		XXXXXXXXXX
5.2.	Ostale vrijednosti u trezoru		XXXXXXXXXX
6.	Strani čekovi poslani na naplatu		
7.	Neopozivi dok. Akreditivi izdati za plaćanja u inostranstvu		
8.	Ostali akreditivi izdati za plaćanja u inostranstvu		
9.	Izdane garancije		
9.1.	Izdane platne garancije		XXXXXXXXXX
9.2.	Izdane činidbene garancije		XXXXXXXXXX
9.3.	Ostale vrste garancija		XXXXXXX
10.	Izdane mjenice i dati avali		
10.1.	Izdane mjenice		XXXXXXXXXX
10.2.	Dati avali		XXXXXXXXXX
11.	Nostro finansijske aktivnosti vezane za proces naplate		
11.1.	Naplata finansijskih instrumenata		XXXXXXXXXX
11.2.	Ostale aktivnosti naplate u toku		XXXXXXXXXX
12.	Tekući ugovori za transakcije sa devizama		
12.1.	Promptna prodaja deviza		XXXXXXXXXX
12.2.	Promptna kupovina deviza		XXXXXXXXXX
12.3.	Terminska prodaja deviza		XXXXXXXXXX
12.4.	Terminska kupovina deviza		XXXXXXXXXX
13.	Ostale stavke vanbilansne izloženosti banke		
14.	MEMORANDUM :		
14.1.1.	Početno stanje otpisane aktive (01.01. izvještajne godine)		
14.1.2.	Iznos stavki otpisane aktive u tekućoj godini		
14.1.3.	Naplaćena ranije otpisana aktiva u tekućoj godini		
14.1.4.	Trajni otpis aktive po odluci nadležnog organa u tekućoj godini		
14.1.5.	Saldo otpisane aktive (14.1.1.+14.1.2.-14.1.3.-14.1.4.)		
14.2.1.	Početno stanje suspendirane kamate (01.01. izvještajne godine)		
14.2.2.	Iznos stavki suspendirane kamate u tekućoj godini		
14.2.3.	Naplaćena ranije suspendirana kamata u tekućoj godini		
14.2.4.	Trajni otpis suspendirane kamate po odluci nadležnog organa u tekućoj godini		
14.2.5.	Saldo suspendirane kamate (14.2.1.+14.2.2.-14.2.3.-14.2.4.)		

*

_____
/ ime i prezime / potpis / tel.br. ovlaštenog lica /

_____
/ ime i prezime / potpis / tel.br. ovlaštenog lica /

_____	_____
/ ime banke /	/matični broj /

BILAS STANJA NA DAN _____ godine

OBRAZAC BS - ST

PROSJEČNI STATISTIČKI PODACI

I	BILANSNE STAVKE	iznos u 000 KM
A	AKTIVA	
1.	Prosječan iznos ukupne aktive	
2.	Prosječan iznos kamatonosne aktive	
3.	Prosječan iznos kredita i potraživanja po poslovima lizinga	
B	OBAVEZE	
4.	Prosječan iznos ukupnih obaveza	
5.	Prosječan iznos kamatonosnih obaveza	
6.	Prosječan iznos kamatonosnih depozita	
C	KAPITAL	
7.	Prosječan iznos ukupnog kapitala	
8.	Prosječan iznos osnovnog kapitala	
9.	Prosječan iznos dioničkog kapitala	
II	BROJ ZAPOSLENIH RADNIKA - puno radno vrijeme	

Na osnovu člana 4. i 11. Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije BiH (“Službene novine Federacije BiH”, br. 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 47/06 i 59/06), člana 22. Statuta Agencije za bankarstvo Federacije BiH (Sl. novine Federacije BiH br. 42/04) i člana 1. tačka 6. Odluke o formi izvještaja koje banke dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH”, br. 3/03, 18/03, 52/03, 64/03-ispravka, 6/04, 14/04, 54/04, 5/05, 43/07 i 55/07) direktor Agencije donosi

U P U T S T V O
O IZMJENAMA I DOPUNAMA UPUTSTVA ZA IZRADU
BILANSA STANJA BANAKA I POPRATNIH OBRAZACA

Član 1.

U Uputstvu za izradu bilansa stanja banaka i popratnih obrazaca broj: 01-574/00 od 12.07.2000.godine u tački 1. podtačka 1.a., u pasusu u kojem se objašnjava pozicija “nekamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija”, postojeći tekst iza riječi “institucija-“ zamjenjuje se tekstem “ u zemlji i inostranstvu, i računi depozita-ostale stavke kod Centralne banke, isključujući račun rezervi;”.

Član 2.

U tački 1. podtačka 1.b., iza riječi “institucija” stavlja se zarez i dodaju se riječi “uključujući i Centralnu banku,”.

Član 3.

Ovo Uputstvo stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se na izvještaje sa 30.09.2007. godine.

Broj: 01- 2- 1669 /07
Sarajevo, 10.10.2007.godine

DIREKTOR

Zlatko Barš